

Curs pràctic de Maple

Pràctica 3

3 Gràfics

En aquesta secció aprendreu com dibuixar el gràfic d'una funció definida per una expressió. Altres temes que hi podreu trobar inclouen: combinar gràfics de diferents expressions en un únic dibuix, representar punts, i combinar diferents estructures gràfiques en un únic dibuix.

```
> restart;
```

3.1 Representar una expressió: la comanda `plot( )`

Exemple 1:

Utilitzem la comanda `plot( )` per a dibuixar el gràfic de $3x^2 - 8$ per a x entre -5 i 5 .

```
> plot(3*x^2-8,x=-5..5);
```

Observeu que Maple posa l'escala de l'eix de les y de manera automàtica, triant l'escala de les y que mostra tot el gràfic que correspon al domini que s'ha especificat.

Podem eliminar l'elecció automàtica de l'escala de les y especificant a part del rang de les x un rang per a les y . En la línia següent hem limitat el rang de les y a l'interval $[-20, 40]$.

```
> plot(3*x^2-8,x=-5..5,y=-20..40);
```

Si feu clic amb el botó esquerre del ratolí, el gràfic queda seleccionat i la barra d'opcions inferior es modifica. Ara quan feu clic en el gràfic, les coordenades del punt del lloc on ho feu es veuran en la finestra de l'esquerra. El botó `1:1` fa que les escales de les x i de les y siguin iguals.

Podem experimentar sobre el gràfic anterior les diferents opcions possibles.

Exemple 2:

L'escala automàtica és una característica útil però hi ha cops en els que necessitem especificar manualment el rang de les y . Per exemple l'escalat automàtic no és apropiat per a gràfics amb asíptotes verticals.

Compareu els dos gràfics següents. Noteu que hem fixat els límits per a les y a l'interval $[-20, 20]$ en la segona comanda `plot( )`.

```
> plot(x/(x-2),x=-5..5);  
> plot(x/(x-2),x=-5..5,y=-20..20);
```

Exemple 3:

Dibuixarem el gràfic de $y = x^3 + 1 - e^x$ en el domini $[-8, 8]$. Triarem un rang per a les y que permeti veure els quatre talls amb l'eix de les x .

Primer doneu un cop d'ull al gràfic amb l'escala automàtica per a les y .

```
> plot(x^3+1-exp(x),x=-8..8);
```

Com que els valors de les y a prop de 8 són negatius i molt grans en valor absolut l'escala vertical ha hagut de ser massa gran per a veure clarament els talls amb l'eix de les x .

S'obté una visió molt millor restringint els límits en el rang de les y .

```
> plot(x^3+1-exp(x),x=-8..8,y=-5..15);
```

Exercici 3.1

Dibuixeu $y = \sin(x)$ per a dos períodes complets.

Exercici 3.2

Dibuixeu $y = 3x^4 - 6x^2$ per al domini $[-10, 10]$ amb escala automàtica per a les y . Després d'observar el gràfic, editeu el domini i el recorregut per tal de veure els talls amb l'eix de les x clarament. Feu una estimació dels talls amb l'eix de les x amb el cursor.

3.2 Representar diferents expressions

Per a mostrar més d'un gràfic en el mateix dibuix feu-ne la llista dins de claudàtors [ ] separant-los per comes.

```
> plot([cos(x), x^2], x=-1..4, y=-4..4);
```

Noteu que cada un dels gràfics es mostra utilitzant un color diferent. Podeu especificar els colors per a cada funció afegint una opció de color al final de la comanda. Els colors s'assignaran en el mateix ordre que el de les funcions. Fixeu-vos que la llista dels colors també es fa amb uns claudàtors [ ]. Aquí hi ha un exemple.

```
> plot([cos(x), x^2], x=-1..5, y=-4..4, color=[blue, black]);
```

Aquests són els colors disponibles en Maple (s'han d'escriure en anglès, no val posar **groc**).

aquamarine, black, blue, navy, coral, cyan, brown, gold, green, gray, grey, khaki, magenta, maroon, orange, pink, plum, red, sienna, tan, turquoise, violet, wheat, white i yellow.

Exercici 3.3

Feu junts els gràfics de les funcions $y = x^2 - 5x + 6$ i $y = \frac{1}{(x-2)^2}$. Experimenteu amb diferents rangs per a les y de forma que es puguin veure dibuixos complets dels dos gràfics.

3.3 Representar punts

La comanda `plot( )` pot dibuixar també un o més punts.

Exemple 1:

Dibuixem el punt (2,3).

Noteu en la línia següent que utilitzem dos jocs de claudàtors.

```
> plot([ [2,3] ],style=point);
```

Exemple 2:

Podem controlar la mesura dels rangs per a les x i per a les y afegint aquesta informació a la comanda com en la línia següent.

```
> plot([ [2,3] ],x=-7..7,y=-7..7,style=point);
```

Exemple 3:

Per a dibuixar més d'un punt fem una llista dins la comanda `plot( )` (observeu les comes). Recordeu que s'ha de posar un parell de claudàtors per cada punt i un parell extra envoltant la llista.

```
> plot([ [2,3], [-2,5], [1,-4] ],x=-7..7,y=-7..7,style=point);
```

Exemple 4:

Canviant l'estil a "line" es connecten els punts conservant l'ordre de la llista.

```
> plot([ [2,3], [-2,5], [1,-4] ],x=-7..7,y=-7..7,style=line);
```

Exemple 5:

Es poden utilitzar extensions opcionals per a especificar el color dels punts i el símbol que es fa servir (per exemple "diamond", "circle" i "cross", que és el que hi ha per defecte) per a representar-los.

```
> plot([[3,2], [-2,3], [2,-1]],style=point,color=blue,symbol=circle);
```

Exercici 3.4

Dibuixeu els punts següents utilitzant el color vermell i el símbol "diamond": [1, 4], [-2, -3], [4, -5] i [-6, 5]. Després connecteu els punts amb línies rectes amb una comanda `plot( )` a part.

3.4 Combinar gràfics d'expressions i punts: la comanda `display( )`

Un *paquet* especial de dibuix anomenat **plots** conté moltes més possibilitats gràfiques. Per a utilitzar les seves comandes, necessiteu executar la línia següent que *carrega plots*. Recordeu que els dos punts al final de la línia fa que la línia es pugui executar sense mostrar cap resultat. Per a poder veure el contingut de **plots** podeu substituir els dos punts per un punt i coma.

```
> with(plots):
```

La comanda `display( )` permet combinar gràfics d'expressions i de punts en el mateix dibuix. El primer pas consisteix en nomenar individualment cada un dels components del dibuix. **Important:** Ens hem d'assegurar que utilitzem uns **dos punts** al final de cada línia per a suprimir la presentació dels resultats (mireu les tres primeres línies que hi ha a sota). La comanda `display( )` s'utilitza ara per a fer el dibuix que volem (acaba amb un punt i coma).

```
> pict1:=plot([-3*x+5,9-x^2],x=-3..5,color=[green,red]):  
> pict2:=plot([-1,8],[4,-7],style=point,color=blue,symbol=circle):  
> display([pict1,pict2]);
```

De forma alternativa podem fer la llista d'aquestes tres comandes `plot( )` relacionades en un sol grup d'execució escrivint `MAJÚSCULES-RETORN` al final de cada línia.

```
> pict1:=plot([-3*x+5,9-x^2],x=-3..5,color=[green,red]):  
  pict2:=plot([-1,8],[4,-7],style=point,color=blue,symbol=circle):  
  display([pict1,pict2]);
```

Exercici 3.5

Feu un gràfic que contingui a l'hora el gràfic de la funció $y = x^2 + x - 6$ i les seves interseccions amb l'eix de les x i el de les y marcades amb un cercle.